

Al País Valencià comença a albirar-se el final del PP i el seu relleu, al capdavant de la Generalitat, per una coalició progressista d'esquerres. Quin és, però, el llegat econòmic que deixen els conservadors després de 19 anys d'una hegemonia incontestable? EL TEMPS trau la calculadora per quantificar una herència de deutes a la qual no es pot renunciar per més que hi haja un canvi de Govern.

L'onerosa herència del PP valencià

Quan un tiet fadrí mor, al cap de poques setmanes del sepeli els nebots queden a la casa del difunt per buidar armaris, repartir-se quatre galindaines i buscar la documentació que cal per cancel·lar comptes i donar-lo de baixa ací i allà. Després arribarà el moment d'anar al notari i complir amb la protocol·lària cerimònia d'obrir el testament. Si el tiet fou una d'aquelles persones que va tenir una vida *ordenada* és molt possible que quede algun quarto per repartir entre els nebots; si, per contra, es va estimar més ser un baliga-balaga que va acumular deutes i hipoteques a la bona de Déu, és molt possible que els nebots se'n desentenguen.

Al capdavant, per a ningú és plat de bon gust haver de carregar amb els deutes pendents de la vida dissipada d'un predecessor. La renúncia a una herència és senzilla quan es tracta de persones físiques. El document de repudiació, de fet, no costa més de 60 euros. El problema arriba quan, per contra, no hi ha manera de desentendre-se'n. Ho saben bé els partits que, al País Valencià, figuren a l'oposició. Els resultats dels comicis europeus semblen l'epíleg del poder dels conservadors. Per primera volta en quasi dues dècades els partits

d'esquerra i nacionalistes freguen un poder que des d'aquell *pacte del pollastre* de 1995 ha estat monopolitzat pels de la gavina. Tot apunta que a partir de 2015, doncs, un govern de signe polític diferent es podria situar al capdavant de la Generalitat, però ho haurà de fer amb l'onerosa llosa econòmico-financera que el Partit Popular els deixa com a herència. És el llegat indesitjat de molts anys d'infrafinançament, però també d'anys de gastar a cor què vols, sense pensar en l'endemà.

Collats pel deute. La qüestió no és ni, de bon tros, menor. El País Valencià va tancar l'any 2013 amb un deute de 31.884 milions d'euros. I si una cosa ha demostrat aquesta crisi a Europa és que sense autonomia econòmica no hi ha autonomia política. El forat que la gestió del Partit Popular ha generat a les arquies autonòmiques amenaça de collar l'acció de govern dels futurs executius valencians, per més que aquests hagen mostrat la seua voluntat de fer un gir de 180 graus a les polítiques dels conservadors. Segons admet Julián López, portaveu d'economia del PSPV a les Corts, els comptes pendents "condicionaran molt" els nous inquilins del carrer dels Cavallers. "Ens obligarà a

EL TEMPS

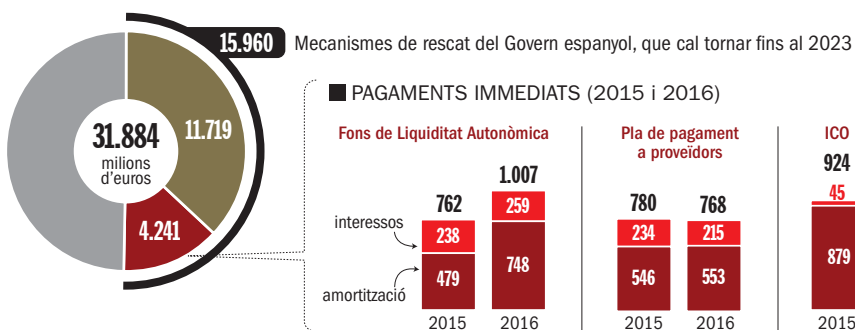
revisar-ho i repensar-ho tot", vaticina. "Seria un engany no assumir que l'estat dels comptes condicionarà el futur dels pròxims governs de la Generalitat", apunta Mireia Mollà, de Compromís. I la situació és com més va més greu. Segons l'informe de Fedea *Les finances autonòmiques en 2013 i entre 2003 i 2013*, l'any 2013 l'executiu de Fabra va destinar més diners a pagar els interessos del deute que a les inversions. En concret, es van gastar 1.182 milions d'euros en interessos i només 1.080 en inversions. "La despesa en el deute és improductiva –recorda Lluís Torró, diputat d'Esquerra Unida a les Corts–, especialment en les circumstàncies actuals en què bona part del deute serveix per fer front a més deute".

A l'inflament de la bombolla del deute hi han contribuït en els darrers dos anys els mecanismes de rescat habilitats per Madrid. El País Valencià ha estat la comunitat autònoma que més

El llegat del PP

■ DEUTE DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Font: Banc d'Espanya a data de 31 de desembre de 2013.

Els 32.000 milions de deute que deixa el Partit Popular amenaça amb collar l'acció de govern dels futurs executius valencians.

ajudes ha rebut (15.960 milions d'euros), només per darrere de Catalunya (24.039 milions). D'aquesta quantitat, 5.660 milions corresponen al Fons de Liquiditat Autònomic (FLA), 7.519 al Pla de Pagaments a Proveïdors i 2.781 a les línies ICO. Aquestes injeccions de capital, però, no són ajudes a fons perdut, sinó un préstec que el País Valencià haurà de tornar amb interessos durant els pròxims anys. De fet, aquests 15.960 milions d'euros més els seus corresponents interessos hauran de saldar-se d'ací a 2023.

A curt termini, les càrregues a què haurà de fer front l'executiu que eixirà de les urnes l'any vinent pesaran com una llosa. Segons dades facilitades pel socialista Julián López, només en els anys 2015 i 2016, la Generalitat haurà de tornar a l'Estat 4.241 en amortitzacions i interessos derivats de la seua adscripció a Fons de Liquiditat Autònomic, el Pla de Proveïdors i la línia ICO-Vencimientos (per a les dades detallades, vegeu gràfic)

El fet que aquest any, per primera volta a la història, la Generalitat haja destinat més a interessos que a inversió explica fins quin punt l'administració valenciana està junyida. De fet, durant 2014 la Generalitat ja hauria d'haver començat a tornar una part dels préstecs, però l'anèmia financera que pateix està provocant que es refinancin préstecs i, consegüentment, la bola del deute s'està fent encara més voluminosa. El Consell "està llançant la pilota cap endavant", explica Julián López. "Com que no pot contraure deutes en els mercats financers a un tipus d'interès raonable, el Consell no pot tornar al Govern d'Espanya els préstecs que ja han començat a vèncer, així que l'única eixida és renegociar els venciments –explica el diputat del PSPV–. Si els deutes no s'amortitzen es continuen suportant costos financers i s'acumulen més venciments per al futur".

Les obligacions econòmic-financeres no seran, però, les úniques que condicionaran l'acció de Govern dels futurs executius valencians. El fet d'haver-se adscrit al FLA obliga la Generalitat Valenciana a cenyir la seua política de despesa i inversió a allò que dictamina el Ministeri d'Hisenda, que deixa molt poc marge de maniobra per fer polítiques pròpies.

Del “problema valencià” al “deute odiós”

Al govern que ocupe la Generalitat a partir de la primavera de 2015 (si és que abans no hi ha unes eleccions anticipades, hipòtesi, per una altra banda, poc probable) li correspondrà fer front al deute de més de 30.000 milions d'euros que s'ha acumulat durant l'etapa del Partit Popular. EL TEMPS ha demanat a Julián López (PSPV-PSOE), Mireia Mollà (Compromís) i Lluís Torró (Esquerra Unida), què és el que proposen els seus respectius partits per saldar els comptes pendents. I això és el que ens han dit:

Julián López

PSPV-PSOE: D'una banda, els socialistes proposen que el FLA i Pla de Pagaments a Proveïdors esdevinguin mecanismes de compensació del deute històric, de manera que no calga retornar-los. A més, advoquen per posar sobre la taula de La Moncloa “el problema valencià”, és a dir reclamar un sistema de finançament que permeta atendre els serveis públics bàsics. D'una altra banda, López adverteix que, si governa, el PSPV “serà prudent, però també molt escrupolós amb les obligacions de pagament”. I hi afegeix: “Si es dona cap

dubte sobre la legalitat d'alguna, la posarem a les mans dels serveis jurídics de la Generalitat. No pagarem cap deute que no s'haja contret d'acord amb la llei”.

Compromís: A finals de l'any passat, aquest grup va presentar a les Corts una llei per reclamar el deute històric, però la proposta fou rebutjada amb la majoria absoluta del Partit Popular. A més, la coalició aposta per fer una auditoria del deute públic valencià. “Entenem que és una mesura que ens donaria una visió global i rigorosa de l'herència del PP –explica Mireia Mollà–. Podria ser una ferramenta útil per dirimir la legitimitat o no d'aquesta herència i prendre mesures legals per afrontar-ne o no el pagament i les responsabilitats penals que se'n puguin derivar”.

Mireia Mollà

Esquerra Unida: La formació que encapçala Marga Sanz ha demanat a Fabra en reiterades ocasions que reclame la condonació del deute històric. “Atès que una bona part del deute és amb l'Estat central mateix, per culpa del FLA i els altres mecanismes de rescat, seria imprescindible negociar-ne la condonació, si més no, d'una part substantiva”. A l'igual que Compromís, EU aposta per auditar el deute i “veure quina part és il·legítim o odiós”. “No hauríem d'assumir deutes per sobre costos en obres ni –en general– tot

allò que ha permès l'enriquiment il·lícit de particulars, empreses i organitzacions polítiques”.

Lluís Torró

Una mitja veritat. L'equip d'Alber to Fabra ha optat per responsabilitzar del forat en la caixa valenciana al model de finançament. El País Valencià –és cert– ha estat històricament

perjudicat pels successius sistemes de finançament, la qual cosa ha provocat una sagnia crònica. En temps de bonança, els ingressos extres generats per la bombolla immobiliària van com-

pensar aquesta carestia però en aquesta etapa de vaques magres el problema ha emergit en tota la seua amplitud. Segons els càlculs d'un equip d'experts nomenat per les Corts, l'infrafinançament ha provocat que el País Valencià acumule un deute històric de 13.449 milions d'euros.

To i amb això, els partits de l'oposició coincideixen que les deficiències dels successius sistemes de finançament no poden ser el boc expiatori del PP. Aquest argumentari, diu Mireia Mollà, és “simplista, irreal i irresponsable”. Per a Compromís, el perjudici del model de finançament explica només una part dels problemes que ara tenallen les arques públiques. “En lloc de fer una gestió responsable dels ingressos i les despeses, la gestió del PP es va basar en els excessos i els projectes ruïnosa”, explica Julián López, del PSPV, sentència: “Es van gastar els diners que no teníem en allò que menys falta feia”. A més, apunta, “es va menystenir la possibilitat d'acudir als instruments fiscals de què disposa la Generalitat i hi hagué deixadesa en la captació de fons europeus”. Torró, d'Esquerra Unida, afegeix a aquesta llista “el malbaratament dels recursos públics en obres inútils, grans esdeveniments i sobre costos”.

Les dades corroboren que això de l'infrafinançament és només una veritat a mitges. El 1995, quan el PP es va instal·lar a la Generalitat –i el model de finançament, de fet, ja perjudicava els valencians–, el deute autonòmic fregava els 3.000 milions d'euros i avui supera els 30.000 milions. Per a la història queden sengles administracions –la d'Eduardo Zaplana i Francisco Camps– que alimentaren el posterior col·lapse de les arques públiques valencianes. Amb els diners entrant a doll a les arques públiques a causa de la bombolla especulativa, es van desentendre de fer una gestió acurada i esquitxaren el País Valencià de projectes faraònics i efímers. El resultat són unes finances públiques a la vora de la fallida, uns sectors productius que sobreviuen a pesar de l'administració i una política en r+D+i testimonial. En definitiva, una herència digna d'ésser renunciada.

Violeta Tena